

Söyleyeceklerim kendi görüşlerimdir, dolayısıyla benden başka herhangi bir kişiye bağlamazlar.

Bu hareket içinde bugüne kadar birbirleriyle çelişen, özü itibarıyla birbirini reddeden tutarlı bir bütünlük göstermeyen nitelikte hareketlerde bulundum. Sol hareket içine fiili olarak girişim diğer bir çok arkadaşlarımdan farklı oldu. Mesleğim dolayısıyla içine girdiğim büyük üretim ve burada tanınacak fırsatını bulduğum işçi Sınıfı sayesinde içinden geldiğim küçük burjuva çevrelerin düşünce ve davranış sınırlarını aşma imkanını bulmuştum. Bu ortamda aydınlara mahsus bireysel ve istikrarsız davranışların ötesinde sistemli, uzun vadeli, disiplinli ve kollektif çalışmayı öğrenebilmiştim. Fakat hiçbir zaman sınıfsal kökenimden aydınlara has istikrarsız ve aceleci davranışlardan, halkından ve tarihinden kopuk aydın tipinin yabancılaşmış ideolojik ve kültürel şartlanmalarından ve bu özelliklerden gelen hastalıklarından hiçbir anlamıyla kurtulamadım. Bu yüzden sürekli olarak farklı dünya görüşleri arasında bocaladım. Ya da birbirini reddeden bu görüşleri mekanik bir şekilde birleştirmeye çalıştım. İşçi sınıfının mücadelesine faydalı olduğum kadar, özünde Sosyalizmle bağdaşmayan hareketlerde sürüklendim. Olayların gelişimi içinde, bazı kişilerle fikir ayrılıkları ve karşı çıkılmaları oldu ise de, bunun fazla bir önemi yoktur. Çünkü aynı kişilerle bir o kadarda uzlaştım ve bugün hatalı dediğim çizgilerin gelişmesine katkıda bulundum. Eğer gerçekten kararlı, istikrarlı bir tavra, ideolojik tutarlılığa sahip olabilseydim, bugün bir çok şey daha farklı olabilirdi.

Emperyalizm ve diğer sınıflar, işçi sınıfı hareketini daima saptırmaya, sağa, sola çekmeye çalışacaktır. Bu, hatta devrimden sonra da böyle devam edecektir. Önemli olan bu oyunlara gelmemektir. Onun için kişisel sorumluluğumu bu faktör, soyut bir emperyalizm olgusu, yada başkalarının tutarsızlıkları izah etmeye etmez. Bir çok inanmış, düştürt, iyi niyetli kişinin Marksizm doğrultusunda katıldığı bu hareket, eğer hak etmediği bir şekilde sonuçlanmıyorsa, bunun başlıca bir kaç sorumlusundan biriyimdir. Burada belirli hareketlere katılmış olup olmamanın fazla fazla bir önemi yoktur.

Bu güne kadarki mahkemelerde, ve ifadelerimde Marksist-Leninist olduğumu söyledim. Geçmişte işçi sınıfı hareketi açısından doğru sayılacak işler yaptım. Fakat eski düşünce ve davranışlarım, içinde yer aldığım hareketin bütününe baktığımda bugün maalesef aynı şeyi söyleyemeyeceğim. Şu anda ileriye dönük subjektif niyetim budur. Ancak bunu başarsam da, başaramazsam da en azından bir aydın olarak Türkiye işçi sınıfının iktidar mücadelesine devam edeceğim.

Bu güne kadar farklı aşamalardan geçerek geldiğim bütün hayatımdan çıkarabildiğim başlıca sonuç, Türkiye toplumunu kurtarabilecek tek gücün Türkiye işçi sınıfı ve onun ideolojisi olan Marksizm-Leninizm olduğudur. Bugün buna her zamankinden daha fazla inanıyorum.

Maddi vakıfalarla geçmeden önce, bu olayların içinde geliştiği ortamı kısaca tanımlamaya çalışacağım.

İkinci yeniden paylaşım savaşından sonra, A.B.D. egemenliğinde emperyalist dünya sisteminde sağlanan geçici nispi istikrarlılık eşit olmayan gelişme sonucu 1960'lara doğru yitirilmiştir. Emperyalistler arası çelişkinin yeniden keskinleşmesi Sosyalist bir dünya sisteminin varlığı ve dünyanın dört bir köşesinde verilen Milli Kurtuluş Savaşları sonucu, emperyalist sistem kendine yeniden bir çeki düzen vermek ihtiyacını hissetmiştir. A.B.D.'de, belirli çıkar grupları adına (Radikal yada demokrat) görünüş altında eski klasik emperyalist uygulamaları eleştiren A.B.D.'nin dış ödemeler dengesi ve genel hegemonyasını belirli çıkar grupları lehine sarsan büyük askeri yardımlara, verilen kredilere ve savaş harcamalarına çikan, bunun yerine kendi ülkelerinde büyük işletmelerin devletleştirilmesi, iş saatlerinin, ücretlerin

radikal bir şekilde yeniden düzenlenmesi gibi görüşleri savunan, bu arada emperyalist sistemin en zayıf noktaları olan yarı-sömürge ülkeler de de geniş, yeneden düzenlemeleri öneren, sonu gelmiş, çürüyen emperyalizmi biraz daha yaşatabilmek için artık gerici bulunan klasik metodların yerine, görünüşte radikal, ilerici reformcu tipli uygulamaları geliştirmek isteyen görüşler gelişme imkanı bulmuştur.

Pazar çatışmaları, tekeller arası rekabeti kendi lehlerine çözümlenmek kadar aynı zamanda sistemin istikrarsız ve zayıf noktalarında meydana gelebilecek sosyal patlamalara ve gerçek devrimleri de engellemeye çalışan bu görüş aslında da Terkelci devlet kapitalizminin çeşitli kılıklarda ortaya çıkmasından başka bir şey değildir. Söz gelişi Kennedy'nin Savunma Bakanı askeri harcamalara karşı çıktığı için (Fazla ölçsüz harcamalar) daha sonra gelen Johnson zamanında azledilen McNamara bu görüşün savunucularındandı. Şuan dünya ölçüsünde emperyalist uygulamaları planlamak, yönetmek, frenlemek durumunda olan belli başlı finans kuruluşlarından biri olan Dünya Bankasının başında olan bu kişi, az gelişmiş ülkelerle ilgili çok enteresan laflar etmektedir. Mesela, Şili'de toplanan UNCTAD-2 adlı kongrelerde (Milliyet gazetesinde bu konuda yayınlanan bir açık oturumda) McNamara, bu tip ülkelerde ufak azınlığın büyük hak halk kitlelerini sömürdüğünden ve ortaya çıkan eşitsizlik ve sefaletin büyük patlamalara yol açtığından, toprak, vergi, idari gibi reformlara gidilip bu durumun engellenmesi gerektiğinden, bu ülkelerde Sosyal adaletin sağlanması zorunluluğunda bahsetmektedir.

Öldürülen demokrat başkan Kennedy'de Küba devriminden sonra bu tip hareketleri engelleyebilmek için, Latin Amerika ülkeleri ile ilgili, yada daha genel (karşı ayaklanma) adı altında bir teori geliştirmiş, buna göre toplumsal sorunlara ilgi duyan subayların devlet işlerine müdahalesi ve sınıf zıtlıklarının önleyecek şekilde radikal teşebbüslerde bulunmaları yolunda fikirler ileri sürmüştür. Buna uygun olarak Peru'da, Amerikan askeri Heyetleriyle, genelkurmayın ortaklaşa geliştirdikleri çabalar sonucu yetmiş bir çakırdek 1968'de Türkiye'de (Milliyetçi-Devrimci) diye ileriye sürülen görüşlere model teşkil eden ve Devrim Gazetesinde bol bol reklamı yapılan bir uygulamaya geçilmiştir.

Tabii bunlar sadece dış etkenler. Dış etken ise bir sürece ancak o süreçle iç gelişmelerden faydalanarak etki edebilir. Türkiye'de de dışarıda da durum böyledir. 1950'den sonra, eski devletçi, dengeci yönetimleri aşarak, hızla gelişen kapitalizm, kırdan ve şehirde küçük üretimi tasfiyeye yönelmiştir. İflasa ve sefalette sürüklenen küçük üreticilerin, kapitalizm gelişmesine karşı en aşırısından ılımlısına kadar çeşitli tepkileri olmuştur. Güçlü bir Marksist hareketin olmadığı Türkiye'de, bunların toplumun tarihi gelişimini ve modern sınıflaşmayı engelleyecek şekilde kanalize edilmesi sözkonusudur.

Bir değer önemli hususta, Türkiye'de ki aydınların durumudur. Geçmişte sürekli olarak devlet yöneticisi durumunda olmuş, sınıflarüstü bir görünüme sahip aydınlarda son yıllarda sosyal ve ekonomik durumlarını kaybetmekte ve hızla tabii duruma itilmektedirler. Geçmişleri açısından ideolojik ve kültürel yabancılaşmaları bütün iyi niyetlerine rağmen, halkla bir türlü bağ kuramamaları yüzünden de ister sadece yurtsever olsunlar, isterse Sosyalist, aydınlar geçmişte olduğu gibi bugün de bir çok oyuna gelmişlerdir.

Türkiye'de olayları belirleyen (ters yönde) bir etken de, tarih boyunca medeniyet kurmuş ve geliştirmiş güçlü bir geleneğe, kültüre sahip olan bir halkın ve onun modern öncüsü işçi sınıfının varlığıdır.

Başlıca bu sebeplerdir ki, hesaplar pek istenildiği gibi çıkmamış, işçi sınıfı ve sınırlıda olsa, ne kadar tahrif edilirse edilsin, onun ideolojisi kendi adına oynamak istenen oyunları bir ölçüde bozmuş ve engellemiştir.

Son olarak dünyada ve Türkiye'de 1970'lerdeki dengeler ve emperyalist sistemin kendi iç çatlakları da her şeyin istenildiği gibi olmasını önlemiştir.

1970 Baharında Ankara Cezaevinden çıktıktan sonra tam olarak ne yapacağımı bilmiyordum, ve bir arayış içindeydim. Bu sırada Aydınlik Sosyalist Dergi'de çalışmam ya da bunun matbaasına yönetici olmam gibi tekliflerde oldu. Ancak bunlar pek hoşuma gitmedi. Bu sırada 15-16 Haziran işçi olaylarına katıldım. İlk gün Silahtarğa'da, ikinci günde Kurbağalıdere'deydim. Bu olaylarda çeşitli sızmaların ya da saptırmaların olduğu doğrudur. İşçi Sınıfının henüz yeterince siyasi tecrübe kazanmadığı bir dönemde haliyle onun hareketini şu veya bu kişiler sağa, sola çekmeye çalışacaklar, kendi çıkarları doğrultusunda istismar edeceklerdir. Ve bu olay bu gün de böylece sürüp gitmektedir. Ancak bu 15-16 Haziran olaylarının tarihi dönemi ve özünü hiç bir şekilde gölgeleyemez. Bu olaylarda işçi sınıfı, tarih sahnesinde kendini dosta ve düşmana zorla ispat ederek çıkmış, nice Sosyalist ve maskeli kişilere "Türkiye'de işçi sınıfı da varmış" dedirtmiştir. Ben o gün Kurbağalıdere'de sınıfının büyük yigittliğini fedakarlığını ve kahrını gördüm. O gün Cangiz Zapçı adlı bir arkadaşla beraberdik. Çok yigitt ve yetenekli bir arkadaş olan Cangiz, bir ay sonra gittiği Paris'te çok süpheli bir şekilde öldü. Daha doğrusu öldürüldü.

Daha öncede Ereğli Demir Çelik Fabrikalarından tanıdığım Necmettin Giritlioğlu ile o sıralarda karşılaştım. Kendisi İzmir'de Aliğa'da Yapı İşçileri Sendikasında çalıştığından bahsetti. Benim de bu konularda tecrübeli olduğumdan bahsederek, birlikte çalışmamızı söyledi. O ara Giresun'da bir fabrikada işe başlayacaktım. Bu konuşma üzerine vazgeçtim, ve Necmettin ile birlikte Aliğa'ya gittik. Aliğa bizim açımızdan büyük ve güçlü bir deneydi. Orada basit bir işçi, işveren münasebeti, rastgele bir sendikal mücadelenin ötesinde, çok daha karışık bir ortam vardı. Rafineri Sovyetler Birliğinin Kredisi, teçhizatı ve bir kısım Teknisyenlerinin de Katılmasıyla yapılyordu. Aynı yerde inşaatın önemli bir kısmını ise bir Amerikan Tekeli yapılyordu. Burada bir devlet tekeli çeşitli orta ve nitelikte Türk işverenleri, birden fazla sendika, bizim içinde çalıştığımız devrimci geçmiş ve geleceği olan Yapı İşçileri sendikası ve beşbinden fazla işçi vardı. Bütün bu kurumlar arasında son derece karmaşık ilişki ve çelişkiler oluyordu. Mesala Amerikalılar, başından beri Sovyetleri rafineriden kaçırabilmek için çok değişik çok çeşitli oyunların içine girdiler. Biz oradaki gerçek durumu başlangıçta hiç bilmeydik ve meseleyi bütünden kopuk olarak görmenin karşılığı çok pahalı bir şekilde ödedik. Orada grevin ilk başladığı gün, Necmettin, ki kendisi, bu güne kadarki sol hareketin ve işçi sınıfının ortaya çıkardığı en tutarlı bir kaç kişiden birisidir, Sovyet teknisyenlerini taşıyan sonradan gizli polisle ilişkisini tespit ettiğimiz otobüs şoförü tarafından vuruldu. Bu arada en öndeki otobüsten Necmettin'i vurup araba ile birlikte kaçan şoförün arkasından kalan iki arabadaki Sovyet teknisyenlerine belirli kişiler tarafından işçiler saldırtmak istedi, hatta üç, dört Sovyet yetkilisi birisi ağır olmak üzere yaralandı. Bu durum zorlukla engellenebildi.

Diyerek yazdırdı... Gereği düğüntüldü:

Saat 11.00'de devan olunmak üzere oturuma 15 dakika ara verilmesine oybirliği ile karar verilip açıklandı. 12 Eylül 1973

Aliğa ile ilgili bir para meselesi var, onu açıklayacağım. Grevden sonra işbaşı yapılmıştı, ve biz işyerine girip çıkabiliyorduk. Bu arada Sovyetler adına inşaatı yürüten yöneticilerin, onların taşarону durumunda olan işverenin işçilere dağıtılmak üzere yüzseksenbinlira kadar bir para aldığını öğrendik. Fakat işveren bundan yada işçileri haberdar etmemişti.

Bu para iç etmişti. Biz bu durumu öğrenince işverene baskı yaptık ve ikiyüz ellibin-
lira kadar bir paranın işçilere dağıtılmasını sağladık. İşçilerin büyük kısmı bu para-
nın bir miktarını ölen Sendika Başkanı Necmettin'in ailesine yardım yapılması fik-
rindeydiler. Böylece bu paranın elli bin lirası Necmettin'in Annesine verilmek üze-
re kararlaştırıldı. Biz Sıkıyönetimin ilanından hemen bir kaç gün önce bu parayı vere-
bilmek için bir grup işçi arkadaşla birlikte Ankara'ya geldik. Bu arada İzmir'de
banka havalesiyle bu parayı Ankara'ya yollamıştık. Necmettin'in annesi böyle bir parayı
kabul etmeyeceğini söyledi ve bir faydası olduğuna inandığımız bir yerde bu parayı kul-
lanın dedi. İddianamede parayı Ahmet Oflu'nun getirdiği, benim ise Sıkıyönetimin ilanın-
dan sonra Ankara'ya geldiğim söylenmektedir. Bu doğru değildir. Böyle bir durum ortaya
çıkınca ben inisiyatifimi kullandım ve paranın Dev-Genç'e verilmesini önerdim. Bu diğer-
leride kabul ettiler. Eğer Sıkıyönetim ilan edilmeseydi, bir ertesi gün yani 27 Nisanda,
Ankara Gazeteciler Sendikasında bir törenle basın toplantısı yaparak bu parayı Dev-Genç
Yöneticilerine verecektik. Ancak Sıkıyönetim ilanı üzerine ortalık karışınca bu ~~imkanı~~
imkanı bulamadık. Ve para benim üzerimde kaldı. Bu parayı, ben, kendi tasarrufumla kullandım,
yada gerekli gördüğüm kişilere verdim.

İddianamede, T.H.K.P.'nin Genel Komite Üyesi olduğum öne sürülüyor. Ortada örgütlü
bir parti düzeyinde, organlarıyla çalışan kişilerin birbirine karşı sorumlu olduğu bu
tip örgütlerde olması gereken demokratik Merkezîyetçilik, disiplin gibi hususlar vede
fiiliyatta yönetici organlar hiç bir zaman olmamıştır. Ama burada teşkilatlı bir kuru-
luş ya da parti yok derken, buraya tesadüfen yada sağdan soldan geldiğimi iddia etmiye-
rum. Sol hareketin 1965'den sonra gelişimi içinde çeşitli küçük burjuva görüşlerine
tepki mahiyetinde fakat onunla içiçe ~~karş~~ bir eğilim gelişmişti. Türkiye İşçi Partisi
daha sonra Aydınlık ve Mihri Belli gurupları içinde ortaya çıkan, sırttan kayrakçu
ve cuntacı eğilimlere karşı doğal olarak meseleleri özünde ve ideolojik olarak tutar-
lı bir karşı çıkış hiç bir zaman olmamakla birlikte sınırlı sayıda bazı kişilerle
bir araya gelmesi ve birlikte hareket etmeleri söz konusu idi. Ancak Muğlak, herkesin
istediği öne çektiği, kişilerin birbirlerine karşı ciddi bir sorumluluk taşımadığı
zaman zaman çok farklı eğilimlerin ağır bastığı bir birlikti. Ben içinde bulunduğum
hareketin gerçek bir Komünist harekti ve kendimin de böyle bir örgütün üyesi olmamı
çok isterdim. Zaten o zaman burada böyle garip işler ve suçlamalarda bulunmazdım.
Fakat durum bu değildir.

Kavaklıdere'deki bir eve Ankara'ya geliş gidişlerimde bir kaç defa uğradım.
Burada değişik zamanlarda Mahir Çayan, Hüseyin Cevahir, Münir Aktolga, Ulaş Bardakçı
gibi arkadaşlarla konuşmalarım oldu. O dönem bütün gurupların, örgütlenmek gerektiği,
dağınıklaktan kurtulup bir parti haline gelmek gerekli dediği bir dönemdi. O vede yahut
da başka yerlerde, ~~gx gx~~ Genel anlamda konuşmuş olabilirim. Ama bir partinin kurulu-
şu anlamına gelebilecek bir toplantı olmadı.

İddianamede, böyle bir toplantının olduğu ve bunun sonucu benimde görevli
olarak İzmir'e işçi ve gençlik kesiminde çalışmak üzere gittiğim söyleniyor. Ben zaten
Ağustos ayından itibaren İzmir'de bulunuyordum ve Aliğa'da kalırken, oradaki müca-
deleye yardım etmeye gelen İzmir Dev-Genç'ten bazı arkadaşlarla da tanıştım. Zaten
içinde bulunduğum bir ortamın, sanki böyle bir toplantı olup yollanmışım gibi
görülmem sun'i ve zorlama bir yakıştırmadır. Aslında bu partinin yani savcılarının
iddia ettiği T.H.K.P.'nin bi proleterya partisi olduğu öne sürülmektedir. İşin Ga-
ribi, esas ağırlık böyle bir partide bütün olarak Türkiye'nin her tarafında işçi Si-
nifının çok yönlü örgütlenmesinin belli bir bölgeye gitmesi söz konusu ediliyor.

Ben Sıkıyönetimin ~~ilanına~~ ilanına kadar (Ağustos ayından itibaren)
İzmir'den Ankara ve İstanbul'a muhtelif defalar gidip geldim. Ankara'da bir sefe-
rinde gördüğüm Ulaş Bardakçı, İstanbul'a geçeceğini söylemiş ve bana Şişli'deki

bir evin adresini vermişti. (İlbağ apartmanı) Ben kendisine İstanbulda yerleşebilmesi için yardım edebileceğimi söyledim ve Maltepe'de boş duran evimin adresini ve anahtarlarını verdim. Burada gidip istediği şekilde eşya alabileceğini söyledim. Bu arada İstanbulda oturan eski eşim Tülay Tat'a da kendisinin bir arkadaşının arayabileceğini, ona gereken yardımı yapmasını söyledim. Buna uygun olarak, Ulaş, başkaları ile birlikte Maltepe'deki evden gerekli gördüğü eşyaları taşımış ve bir gün Tülay'a uğradığında Tülay da kendisine bir avize vermiş.

Ankara'da ilk banka soygunu olduğunda ben de Ankara'daydım. Diğer arkadaşları o dönemde görmüştüm. Fakat bana bu işi bizim arkadaşların yaptığını söyleyen olmadı. Ve ben de o sıralarda bu soygunu Denizlerin yaptığını sanıyordum. Daha sonra bir sefer İstanbula gittiğimde Hüseyin Cevahirle konuştuk. O bu işin gerçeğini bana anlattı ve buna benzer işlerin İstanbul'da da olacağını söyledi. Ben bu konuda bu işler yanlışlar gibi bir şey söylemedim. Yani daha sonra olacak olaylardan genel olarak habersizim vardı.

8-9 Mart akşamı İstanbulda bulunuyordum. Buradaki arkadaşlar o gece Ankara'da bir darbe teşebbüsünün olacağını, bizim de buna katılacağımızı ve bunu "sola çekmeye" çalışacağımızı söylediler. Ben de o gece olacıklara katılmaya karar verdim. O gece sabaha kadar radyo başında Ankara'da Harbiye Marşının yada bir değirinin çalmasını bekledik. Böyle bir şey olmadı. Eğer olsaydı, biz, üç dört kişi ki bu kişiler genel olarak bir proleterya Partisi ülkede bir Komünist Devrim yapmaya ve müesses nizami yıkarak, Anayasayı ihlal ederek bir proleterya iktidarı getirmeye çalıştığı iddia edilen örgütün yöneticileriydiler (iddianameye göre), bizler herhangi bir askeri manganın ateş gücüne, disiplinine, hareket kabiliyetine bile sahip olmadığımız halde, o gece mızık militanlık yaparak, güya (bir sosyalist ihtilalde) Hizmet edecektik. Aslında sonuçta geldiğimiz nokta sübjektif niyetlerimiz ne olursa olsun, ne kadar süslü ideolojik elbiseler giydirdirsek giydirelim, biz ne proleteryanın öncü müfrezesiydik, ne de bu yolda eylemlerle buraya yöneliyorduk. Yaptığımız iş aslında cuntacılar koçbaşlığı etmekten başka bir şey değildi.

Bir işçi sınıfı partisinin yığınlarla bağ kurabildiği ve onların fiili önderi haline gelebildiği ölçüde kendi dışındaki güçlerle ittifak yapması, ya da yapmaması söz konusu olabilir. Bizse bu şekilde bilerek veya bilmeyerek eğer o gece bu hareket olsaydı, belkide daha önce Sudan veya Endonezya'da benzerleri görülen "Komünistler ayaklandı", bahanesiyle, darbe başarılıysa, başarılmasa da getirilecek olan bir terör rejimine provakasyon aracı oluyorduk. 8-9 Mart akşamı bu hareket olmadı, eğer olsaydı, bizimde fiili olarak varlığımız o akşam sona erecekti. Bu olmadığı için ortaya çıkan yeni dengede (12 Marttan sonra) daha bir süre varlığımızı koruyabildik.

Yukarıda belirttiğim parayı vermek için İzmir'den Ankara'ya geldiğimde Sıkıyönetimin ilan edildiği akşam Siyasal Bilgiler Fakültesiyeydim. Orada arkadaşım olan Hüdeî Arıkan'dan Yusuf Küpeli, Münir Aktolga ve İrfan Uçarın Bahçelievlerde bir evde kaldığını öğrendim. Ve o akşam oraya gittim. Sıkıyönetimden sonra, İstanbul'dan Oğuz Ünder bu eve gelmişti. Ve beraberinde hatırladığıma göre bildiri veya tüzük gibi şeylerde getirmişti. Bunları o evde okudum. Ayrıca o sıralar, İstanbulda bir konsolosun kaçırıldığını da öğrenmiştim. Bu kaçırılma eylemine karşı herhangi bir tutarlı, ideolojik anlamda bir eleştiri yada böyle şeyler zaten yanlışlar şeklin bir şey söylemiş değilim. Ancak o günün şartları içinde, o evde bulunan arkadaşlarla birlikte durumu değenlendirdik, ve bu işin yapılmasını düşündük. Ve bu yolda Oğuz Ünder'le İstanbul'a bir haber yolladık. İddianamede, her halde Mahir Çayan'ın görülen mahkemesinde verdiği ifadeden kaynaklanmaktadır, Oğuz Ünder'in kaçırılma olayından sonra ikinci defa Ankara'ya geldiği, bu gelişin hükümetin gösterdiği sert tepki üzerine İstanbul'dan tereddüte düşül-, düğü ve bu konuda Ankara'daki "Genel Komite" üyelerinin kanaat ve oylarının alınması ihtiyacının İstanbul'daki "Genel Komite" üyeleri olan Mahir Çayan ve Hüseyin Cevahir

tarafından hissedildiği ve aslında kendisinin bu işe karşı olduğu, fakat bu yönde Ankara'dan direktif geldiği için bu öldürme işinin Ankara'dakilerin leyhte oyları ile beşe karşı kişi, yapmak zorunda kaldıklarını belirten ifadesine dayanmaktadır. Bu maddeten imkansızdır. Şunun için ki, hükümetin gösterdiği tepki, ilk olarak Sadi Koçuş'un 17 Mayıs akşamki (konsolos o gün öğleden sonra kaçırılmıştı), bildirisinden sonra tereddütün doğması ve ancak bunun üzerine (böyle bir durum olduğunu kabul edelim), Ankara'ya bir kişi yollanarak orada Mahir ve Hüseyin'in dışında Genel Komite üyesi olanların fikirleri alınması söz konusu olabilir. Ben, Oğuz Önder'in ikinci defa Ankara'ya geldiğinde, Bahçelievlerde'ki evdeydim. Oğuz Önder, 18 Mayıs, sabahın çok erken saatlerinde gün yeni doğarken (Belki de doğmamıştı), bu eve gelmişti. Kendisi buraya gelerek bize bu eylemin İstanbul'da yapıldığını bildirdi. Ve dağıtılmak üzere yazılmış bildirimlerden verdi. Bunun dışında Oğuzun gelişi ile Ankara'da cevap niteğinde bir karar alınması ve bunun tekrar İstanbul'a getirilmesi söz konusu değildir. Zaten olamazda. Oğuz, hemen öğleden sonra yola çıktığını, ancak Sıkıyönetimin Ankara'da uyguladığı gece yasağı dolayısıyla şehre giremeyip sabahı beklediğini ve geciktiğini söyledi. Böylece Sadi Koçuş'un o meşhur bildirisinden sonra müzakere edecek ve Ankara'ya gelecek zaman yoktu.

Ara verildi.

Ankara'da Mayıs'ın 18'inde İzmir'e dönmeden önce Yusuf Küpeli ile birlikte Fatma Yurtsever'lerin evinde bir veya iki gün kalmıştım. O zaman bu evde Ferdana Yurtsever yoktu. Ayrıca o dönemlerde aranmıyordum da. Nisan ayı içinde Ertuğrul Kürkçü İzmir'e gelmiştir. Bir gün İstanbul'da Mete Has'ın kaçırıldığını birlikte öğrendik. Bunu İstanbul'daki arkadaşların yapıp yapmadığı konusunda kesin bir fikrimiz yoktu. Bu ara Hürriyet Gazetesinde, Mahir'e benzeyen bir çizme resim çıkmıştı. Merak ettiğimiz bu konuyu öğrenmek gayesiyle ve bu anlamda tesadüfen Ertuğrul, Ek İzmir'den İstanbul'a gitti. İddianamede, Ertuğrul Kürkçü'nün tüzük ve bildiri hazırlamak için İstanbul'a gittiği iddia edilen zaman bu zamandı. Ve aslında böyle bir şey, yöneliş yoktu.

İddianamede, İstanbul'da bazı kişilerle Mahir Çayan'ın bir toplantısından bahsedilmekte, ve sözü geçen kişilerin benimsi birlikte İstanbul'da içi kesiminde çalışacağıımızdan söz edilmektedir. Söz konusu olan dönemde, ben, İstanbul'a bir kaç kere gidip geldim. Böyle bir durum olsaydı, bir kısmını tanıdığım bu şahısları gidip görebilir ve kendileriyle bu konuda konuşup bazı kararlar alabilir, yahutta benzer planlar yapabilirdik. Böylece bir şey olmadı, ve bu iddiaların aslı yoktur.

İddianamede, Ankara'da Mesut Erdinç'in öldürüldüğü evde, benim yazdığım ve Sıkıyönetim Tülay'ın İstanbul'daki ev adresini ve Necmettin'in evinin telefon numarası olan bir kartın çıktığından bahsedilmektedir. Bu konuda yani böyle bir kartın gerçekten çıkıp çıkmadığı konusunda hiç bir fikrim yok. Yalnız ben böyle bir notu, Ulaş veya Mahir'e vermiş olabiliriz, Ağustos ayından önce. Yalnız, işi çok enteresan yönü şu ki, bu olay yani şüpheli olayı 11 Mart günü basına aksettmişti, yani en geç o tarihte polis yetkililerinin elinde benim en azından bu olayla ilgilim olduğuna dair bir ipucunun geçmiş olması gerekiyor. Bu tarihten sonra iki buçuk aya yakın bir süre ben Ankara, İstanbul, İzmir'de elimi kolumu sallayarak dolaştım. Ankara'da şimdi burada olan arkadaşların çoğunu saklandıkları yerlerde, yada başka yerlerde gördüm. Kendileriyle konuştum. İzmir'de zaten aranmadığım için her yere girip çıkıyordum. Daha önce belirttiğim gibi İstanbul'a da bir kaç sefer gittim, bu gidislerimde İlbay ve Topağacındaki apartmanlara uğradım. Dışarda yani İstanbul'da dışarda, ilk banka soygunundan sonra da bu arkadaşlarla birlikte gezdiğim oldu. Ankara'da sıkıyönetimin kapanmasından sonra serbestçe kendi evime gidip geliyor, bir yandan da Yusuf Küpeli'nin Münir Aktolganın, İrfan Uçarın kaldığı eve aranmadığımı düşünerek ve serbestçe girip çıkıyordum. Şimdi burada çok acıip bir durum çıktı ortaya.

Bu karttan sonra Türkiye'de "Anarşinin" kökünü kazıyacağını, kafalarına balyoz gibi ineceğiz diyen bir hükümet, ve bunun başbakanı, başbakan yardımcısı, içişleri bakanı, emniyet müdürleri vardı. Bunun karşısında da kendi varlıkları için aslında çok ihtiyaçları olan anarşi meselesi halletmelerinde, ister istemez ipucu olacak bir kart bir kişi vardı. Böyle bir kart bu evde çıktığına göre herhangi bir emniyet yetkilisinin düşünceceği şey bu kişiyi en azından yakalayıp sorguya çekmektir. Yahut daha sonraki örneklerinden gördüğümüz gibi işkence yada başka yollarla bu kişiyi konuşturaktır. Eğer o kişinin ilişkide olduğu diğerleri takip vasıtasıyla yakalanmak isteniyorsa, öyle bir şey de söz konusu değildir. Çünkü bu arada Has olayı, ikinci banka soygunu ve Elrom'un kaçırlılıp öldürülmesi vak'ası olmuştur. Ben şahsen beni takip etmediklerine, yahuatta genel olarak nereye yöneldiğimizi bilmediklerine karşı Kat'iyen inanmıyorum. Yalnız her şeyin zamanı vardı ve daha o dönemde bu kişilerin, yani bizlerin yazılan senaryo icabı olsa olsa yakalanması gerekiyordu. Bu işin bilinmediğini, beni izleyemediklerini yahuatta acz dolayısıyla yakalayamadıklarına inanmak için insanın çok saf, Türkiye'de Devlet diye bir şey varlığına inanmak gerekir. Burada ben ise iddianemeye bu konuyu geçiren Savcıların tabii eğer bunu yapabilirlerse, yada açıklayabilirlerse, bu konuyu iyice araştırmalarını ve esas hakkında mütalaada, bu işin aslını da belirtmelerini talep ediyorum.

Aslında durum yalnız benimle ilgili bir şey değildir. Diğer bir çok kişi de benzer durumlarda kasten yakalanmamışlardır. Bu konuyu bu davanın Başsavcısının da iyi bilmesi gerekir.

Hüseyin Cevahirle İzmir'de bir ara birlikte Aliğa'da çalışmıştık. O zamanlar bana takdir ettiği ve saydığı kardeş olan iki kız arkadaşından bahsetmişti. Bunlardan Semra Ahmet'le, İzmir'de gitmeden önce Ankarada tanışmıştım. Kendisi okulu bitirmiş Ankara'da iş aramaktaydı. Ve iş bulamıyordu. Ben ona isterse benimle İzmir'e gelebileceğini, orada yaz döneminde kolaylıkla iş bulabileceğini söyledim. Kendisi bu teklifi kabul etti ve 18 Mayıs akşamı birlikte İzmir'e hareket ettik. O sabah önce söylediğim gibi Oğuz Önder, bahçeli'de bulunduğum eve gelmiş ve elrom olayını bize bildirmişti. O sabahı terk etmiştik. O gün öğle üzeri Semra ile buluştuk, akşam da otobüsle yola çıktık. Ben zaten sendika ile ilgili işlerim devam ettiğinden İzmir'e dönecektim. Yani kimse beni o sefer özel bir görevle İzmir'e yollamış değildir. Yalnız İzmir'den aranabileceğimi düşündüğümünden, o ara listeler yayınlanıyordu, İzmir'e giderken kendi adıma ve Semra'nın adına sahte hüviyet yapmıştım. İzmir'de birlikte Alsancakta bir kat kiraladık. Ben Semra'ya kardeşi olduğunu bildiğim Ülkü'nün ne yaptığını sordum. Semra, Ülkü'nün Kıbrısta olduğunu orada tatilini geçirdiğini söyledi. Ona Ülkü'ye bir mektup yazmasını ve eğer boş ise İzmir'e gelmesini kendisinininde, yani Semra'nın bir arkadaşının yanında tatil yaptığını bildirmesini söyledim. Bu mektup yazıldı, gerçekten bir süre sonra, mektupta kendisine bildirdiğimiz adrese Ülkü geldi. İlk geldiğinde ve daha sonraki bir iki gün içinde benim kimliğimi bile bilmiyordu. Daha sonra ben ona gerçek ismi Cevahir'in arkadaşı olduğunu açıkladım. İzmir'de arandığımı kaçak durumda olduğumu, eğer isterse benimle kalabileceğini ve bana yardım edebileceğini söyledim. (Yani saklanmam konusunda)

Ülkü bir ay İzmir'de kaldı. Bu arada Yusuf, Ertuğrul gibi arkadaşlar da aranıyorlar, Ankara'da saklanıyorlardı. Bir ara onlardan haber aldım. Müşkil durumda olduklarını, Ankara'da pek tanınmayan birisinin onların saklanmalarında yardım edip edemeyeceğini soruyorlardı. Bu durumda Ülkü'ye fazla bir şey söylemeden Ankara'da bir adres vererek, oraya gitmesini ve orada karşılaşılabilecek arkadaşlarla konuşmasını söyledim. Duruma göre ya orada kalırsın, yahut da İzmir'e geri dönersin demiştim.

İzmir'de yakalandığı sırada, Ülkü'de Ankara'da Ertuğrul ve başka arkadaşlara yardım ediyordu. Ve daha önceki ifadelerde, Ülkü'nün adı geçmişti. Ben bu durumdan haberi olmayan Ülkü'nün de Ankara'da yakalanabileceğini düşündüğümünden, onun yerine gene ifadelerde adı geçen ve Ankara'da bir ara buluşup konuştuğumuzun bilindiği Işık Anamur'un adını verdim. Aslında Işık'ın İzmir'e gelmişliği falan yoktu. Daha sonrada bir imkan bulup Ankaraya Ülkü'ye, ismi çıkmamakla beraber birlikte, arandığını ve yakalanmaması gerektiğini haber olarak yolladım. Tuğrul Paşaoğlu ve Oğuz Etçi'nin İzmir'de aynı evde bir süre için benimle birlikte kalmaları Söz konusudur. Ancak herhangi bir örgüt adına yada benzer bir şekilde bana haber getirip götürmemişlerdir. Seyfi Akman'ı tanımam, Cengiz Solak ilgili olarak da İzmir'de savcılıkta verdiğim ifadeye ekleyecek bir sözüm yoktur. Burada İzmir'de bulunduğum süre içinde maksud olanlar için bir ifade şu an için veremeyeceğim. Çünkü bu konuda İzmir'de yargılanmış bulunuyorum. İzmir'den İstanbul'a giderken yolda yakalandım. Bu konuda aklımı karalayan noktalar var. Yakalandıktan sonra sorgum alınırken İzmir'de Polisler tarafından, bana ısrarla İstanbul'da Yusuf ve Münir'le buluşmaya gittiğim hatırlatılmış ve onların yeri bana sorulmuştu. Hatta ilk başlangıçta bu yüzden oldukça işkence gördüm. Keşanda gece yarısından ~~kes~~ sonra bir saat olmasına rağmen arama yapılmıştı. ~~Ök~~ Otobüse binen bir başkomiser, tek tek bütün hüviyetlere bakmış, bu arada benimkini de incelemiş fakat bir şey demeden geçip gitmişti. Daha sonra İzmir'deki arkadaşlardan benim yola hangi isim ve hangi vasıta ile çıktığımı öğrendiklerini öğrenmiştim. Herhalde Keşan'da da bunu kontrol etmişlerdi. Daha sonra ~~fikir~~da otobüsü sararak beni otobüsten indirdiler. Düşündüğüm konu şu, pek ala, bu arabada olduğunu bildiklerine göre, beni orada yakalamayıp, söz gelişi arabaya bir kaç kişi yolcu gibi bindirilip İstanbul'da da gerekli tertibatı alarak beni takip ederek bir kaç gün içinde bir çok kişinin yerini bulabilirlerdi. Bunu yapmadılar.

İzmir'de poliste sorgu verirken çok yoruldum ve direncim azalıyordu. Vakit kazanabilmek için Ankara'da ilgisiz bir iki tane adres verdim. Ve buralara baskın yapmak için işkenceye ara verildi. Tabii buralarda Ankara'da pek birşey bulamadılar. Daha sonra İzmir'e döndüğümde, evinden aldıkları Tuğrul Paşaoğlunuda birlikte getirmişlerdi. Kaldığım nezarete bana Ankara'ya giden ekibin şefi, İstanbul'da Yusuf'un ve Oktay'ın Ankara'da ise Ertuğrul'un yakalandığını söyledi. Oldukça doğru şekilde konuştuğundan ben buna inandım. Hatta araba bekleyen Tuğrul'a da bunu söyledim. Daha sonra Tuğrul, bunun bir blöf olduğunu kimsenin yakalanmadığını söyledi. Aslında, orada bir ay daha ellerindeydim. Ve işkenceye konuşan kişilerden çok farklı niteliklerim olduğuna da inanmıyorum. Ancak söylediklerime inanmış göründüler ve beni nezaretten alıp cezaevine götürdüler.

Sonuç olarak isteğimiz kadar iyi niyetli olalım, hatta, Marksizm yolunda ve çeşitli küçük ~~max~~ burjuva görüşlerine karşı çıkarak bir takım adımlar atması olalım, doğru bir ideoloji olmadan, el yordamıyla yapılan işler sonunda en kötü bir şekilde, yeniden batağa saplanıyorlar. ~~kan~~ Lenin'in dediği gibi, "gerçekten devrimci bir teori olmadan devrimci pratik olmuyor." Kitlelerle olan bağların zayıflığı halka insansızlık ve acelecilik, istikrarsızlık gibi çeşitli aydın hastalıkları da ekle ince, insan sonunda karşı çıktığını sandığı güçlere hizmet eden ~~kan~~ duruma düşüyor. Emperyalizm olgusu, başka kişilerin tutarsızlıkları, insanın hatalarını ~~kan~~ affettirmiyor, işçi sınıfının mücadelesi açısından, eğer hiç olmazsa yakın tarihimizi birazcık bilebilseydik, söz gelişi, 1908 öncesi banka basma, paşa vurma yada kaçırma, dağa çıkma gibi işlerin ortada Marksist bir iktidar yokken bile Jön Türkler ve benzerleri tarafından iktidara gelebilmek için uygulanan Terörist metotlar olduğunu görebilir, Yakup Cemil veya ali Suavi rolü oynayamazdık.

Gene olayları dünyadaki bütünlüğü içinde değerlendirebilseydik, Uruguay, Peru, Filipinler, Seylan gibi ülkelerdeki olayların gelişim süreçlerini kavrasaydık, gene bazı oyunlara gelmezdik.

Siyasi yada hukuki ~~zorunluktan~~ sorumluluktan kurtulmaya çalıştığım yok. Ancak bütün bu Türkiye'de olan biten olayları bir avuç genç insanın sırtına yıkan (Biz gücü müzün yettiğinin icabına bakarız) cinsinden anlayışı da tarih ayrıca yargılayacak ve bu günün kişileri için gerçek hükmü verecektir.

Sorulan bir soru üzerine :

Ben yakalandığımda dönemde İstanbul'da Mahir Çayanların davası karar safhasına gelmiş bulunuyordum. Burada eski eşim idam Talebiyle yargılanıyordu. Bu olaylara gerçekten tesadüfen karışmış olan Tulay'ın durumuna oldukça canım sıkılıyordu. Mahir ve Hüseyin, Maltepe'deki evinden kaçtıkları günden sonraki gazetelerdi benim de o evde olduğum ve oradan kaçtığım yolunda haberler çıkmıştı. Gazetelerden Mahir Çayan'ın ifadesinin iddianameyi ve mahkemede verilen ifadeleri takip ettim. Orada da Mahir Çayan her halde Tulay'ın durumunu hafifletmek için buna benzer bir ifade vermişti, Tulay'da bunu kabul etmişti. Ben bu hususları göz önünde tutarak söylenenlere uygun bir şekilde uzun uzun ifade verdim. O zaman İstanbul'daki davada tanık yada sanık olarak dinlenmemi de istemiştim. Eğer bu olsaydı aynı ifadeyi tekrarlayacaktım. Şu an bir değişiklik yaratmayacağından için doğrusunu söyleyeceğim.

İstanbul'da Mart ortasından sonra yakalanana kadar bir daha gitmedim. Yukarıda ~~söylediğim~~ ~~Söylediğim~~ gibi sıkıyönetimden sonra Ankara'ya gelmiş ve 18 Mayıs akşamına kadar Ankara'da kalmıştım. Ayın 19'unda İzmir'e Semra ile vardığımızda, Esmahanede üç gün için bir otelde kaldık. Daha sonra da 25'ine kadar bir arkadaşın evinde kaldık. 25'inden sonra ben bu evden ayrıldım ve Çankaya'daki Kaya adlı otelde ayın 27'sine kadar kaldım. Bu arada ev aramış ve Alsancak'ta daha sonra kaldığımız evi tutmuşuk. Aslında o eve ayın 27'sinde taşındık fakat kontrat ay başından itibaren yani 1 Haziran tarihi ile yapıldı. Bu husus İzmir'deki evsahiplerinin ifadesinden ve buraya getirilmesi ile eğer gerekli olursa otel kayıtlarından da tespit olunabilir.

Sanık Bingöl ERDÜMLÜ'nün iddianamede (Münir Ramazan Aktolga'nın İstanbul'dan Ankara'ya Mahirin kendisine verdiği parti tüzüğü ve bildirilerini okuyarak mahiyetinden malumattar olduğu) iddiası ile (Mahir Çayan, Yusuf Kıpeli, Münir Ramazan Aktolga ve Ertuğru Kürkçü'nün tarafından hazırlanmış Aydınlık Sosyalist Dergi'ye Açık mektup adlı broşürün ~~sax~~ ~~sanığah~~ da görüş ve taks tasvibi alındıktan sonra yayınlandığı) ve (örgütsel faaliyetlerde Orhan takma adını kullandığı) şeklindeki iddialar sebebiyle bu hususlar sanıkt soruldu :

Sorgusunda, Oğuz Önder'in Ankara'ya getirdiği şimdi Tac olarak mahiyetini çıkaramadığım tüzük ya da bildiri cinsinden yazıları Bahçeli'deki evde ~~sax~~ ~~sax~~ Okuduğumu söyledim. Bunu özel olarak Münir Ramazan Aktolga'dan alarak okumuş değilim.

A.S.D.'ye açık mektup adlı broşür benim özel olarak görüşüm ya da tasvibim alınarak hazırlanmış değildir. Bu broşürü ancak çıktıtan sonra okuyabildim.

(Not: A.S.D. Aydınlık Sosyalist Dergi)

Orhan ismini yukarıda açıkladığım gibi örgütsel faaliyetler dolayısıyla değil, İzmir'e giderken orada aranabileceğim düşüncesiyle sakın saklanabilmek için hazırlanmıştım. Orhan Ayar ismi o dönem tesadüfen elime geçen gerçekten var olan fakat hiç tanımadığım bir mühendisin ismiydi.

Bir soru üzerine:

Mehmet Çavuşu söylece tanıdım. İçinde çalıştığım sendikanın Aliğa'da buluşuşu benim oraya gidiğimden aylarca öncesine hatta bir sene öncesine kadar dayanıyordu. Mehmet Çavuş'da o dönemde yani eskiden beri Yapı İşçileri Sendikasında Organizatör olarak çalışan bir arkadaşım. Dolayısıyla Aliğa'ya gittiğim zaman zaten Mehmet Çavuş orada çalışmıyordu, bu vesile ile onunla tanışmış oldum, ve daha sonra da bir kaç sefer kendisinin kal-

dığı Bornova Öğrenci Yurdunda İzmir'de kalacak yerim olmadığından kalmam söz konusu oldu.

Bir soru üzerine :

Sahte hüviyetlerde kullandığım mühürleri Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci cemiye-tinden şu an kim olduğunu hatırlayamadığım bir kişiden almıştım.

Bir soru üzerine :

O zaman yuvam emlak Bürosunun boşaltıldığını bildiğimden ve sahibin in de kaçak durumda olduğunu bildiğimden (İzmir'deki Adresimi Tuğrul Paşaoğluna Yuvam Emlak Bürosu vasıtasıyla illettim.) değiştirdim.

Bir soru üzerine

Tabancalardan biri tea Ereğli'den beri şahsi malımdı. Öbürlerini imx ise ölüm olayından sonra Aliğa'da kaçakçılık yapan kişilerden temin etmiştim)

Bir soru üzerine :

Ankara'da Bahçelievlerdeki evde Ertuğrul Kürkçü ile kaldığımı söylemedim, Ertuğrul bir sefer bu eve gelmişti, o zaman kendisi ile konuştum. Onun dışında Selahattin Güleş ev sahibi durumdaydı. Onu evde görmüş olmakla birlikte özel bir konuştukça konuda kendisi ile konuşmadım. Hüseyin Yavuz'u ise bu evde görmedim.

Bingöl Erdumlunun sorgusuna karşı, daha önce sorgusu yapılmış olan diğer sanıkların bir diyecekleri saklılık bulunup bulunmadığı soruldu.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ :

Burada belli başlı sorumlularından biri olduğum Türkiye Halk Kurtuluş Partisi davasında 1969 yax yılından beri arkadaşlık ettiğim, iyi kötü günleri birlikte geçirdiğim Münir Ramazan Aktolga arkadaşla birlikte xk yargıla ıyozuz. Bizleri buraya pek çok yakın arkadaşlarımızın, yurtsever arkadaşlarımızın ölüme götüren olaylardan sorumlu olarak bulunuyoruz. Bu olaylar içerisinde birbirine zıt fikirleri (Bunların doğru yada yanlış olup olmadığı önemli değildir.) savunduğumuz için Mahir Çayanın hapisten kaçışından sonra .u arkadaşla ayrıldık ve ~~Kaxkaxkaxkaxkax~~ Mahir Çayan'ın hapisten kaçışından sonra, ondan sonraki en belli başlı sorumlusu ben olduğum bir dizi olaylar içerisinde Mahir Çayan öldü, ben de pek kıvanç verici olmayan bir durumda yakalanarak hapse atıldım. Münir Ramazan Aktolga x arkadaş da farklı bir yerde yakalandı ve kendi irade-miz dışında Selimiye Askeri ~~Kaxax~~ Cezaevinde bir araya getirildik. Bu mahkemeye çıkmazdan önce geçmişteki ilişkilerimiz ne olursa olsun, kendi halkımıza karşı, uğrunca doğru yada yanlış mücadele ettiğimiz Türkiye Proletaryasına karşı, Uluslararası ~~Köministkaxe-~~ Harekete karşı sorumluluklarımızın bilincinde olarak yaptığımız ve düşündüğümüz herşeyi hukuki sorumluluklarımız ~~saxsax~~ ne olursa olsun burada açık yüreklilikle ve dürüstlük-le anlatmaya karar verdik. Ve önce ben, sonra Yusuf Küpeli arkadaş ve daha sonra Münir Ramazan Aktolga ~~saxx~~ arkadaş burada olayları şüphesiz mahkemeye ~~saxkaxsax~~ anlatmamamız gerekenlerin dışında, teferruatlı olarak anlatmaya ve kendi duruşumuzu bu olaylar xy ışığında ve kendi politik perspektiflerimiz mahruz kalarak ~~saxkax~~ açıklamaya çalıştık şüphesiz sübjektivizm ve politik dar görüşlülüğün etkisinden tam olarak kurtulamamış olmamız. bunlarda eksiklikler ve bunun sonucu olarak hatalar doğurdu. Ancak ben hiç bir olayı kendi tarafıma yontmaksızın, hatta belki de yapılması kaçınılmaz olan pek çok şeyi, kendi öz ~~kaxkax~~ hatalarım olarak açıkladım. Ne var ki Münir Ramazan Aktolga ~~saxkaxkaxkax~~ Arkadaş, bir yandan bu harekette sorumlu olduğumu söylerken ve bu hareketin iki yanlı karakterini ~~göxne~~ görmezlikten gelerek, onun Amerikan emperyalizminin bizzat yaratıp geliştirdiği bir hareket olduğunu söylerken, kendisinin bu hareketin ~~nişkaxkaxk~~ diyalektik zıddı olarak işçi sınıfının tabii bir ajan olarak içinde bulunduğunu ve bu nedenle kendisinin bu hareketin zararlı doğrultularda gelişmesinden teorik olarak sorumlu bulunabileceğini, ancak gerek Türkiye Toplumunun ilerleyişine gerekse Türkiye Proleter-yasının ve gerekse bir yığın iyi niyetli genç insanın ölümüne, sakatlanmasına, binbir türlü ruhsal bozukluklar içerisinde düşmesine sebep olan anarşik, maceracı davranışlara

hiç bir zaman prim vermemiş olduğunu ve aslında bu hareketin içinde her daim bunlara karşı çıktığını, çıkmış olduğunu, anlattı. Ve ardından tarihin gözünden herhangi bir şeyin kaçmayacağını da ilave edebildi. Ben sanmıyorum ki Münir Ramazan Aktolga, bunları hukuki sorumluluktan kurtulabilmek için yapmış olsun. Ben Münir Ramazan Aktolga'nın bizzat kendi ideolojik konumunu olumlu bir yönde ortaya koyabilmek için böyle davranmış olduğunu düşünüyorum. Ancak bunlar olayların mevcudiyetini bilenler ve bizzat bunları yaşayanlar tarafından şüphesiz doğru olarak değerlendirileceklerdir. Ayrıca Münir Ramazan Aktolga arkadaşın burada ve dün Dev-Genç Mahkemesinde ileri sürdüğü görüşlerle de sosyalizm adına ~~kt~~ anti-Komünizmi savunduğunu ve geliştirdiği biliyorum. Bu yüzden böyle de kendisi ile maddi ve manevi hiç bir bağının kalmadığını mahkemenize ve bütün sanıklara açıklıyorum, diyeerek ~~xxxxxx~~ yazdırdı.

Sorgulara başlanırken, sorunun hukuki niteliği, hudut ve şumulü bir çok vesilelerle bütün sanıkların anlayacağı bir tarzda açıklanmış olduğu, bu itibarla yasalar gereğince dava konusu olayın iddianamede belirtilen iddia ve olaylardan ibaret bulunduğu, bu olayların her sanık yönünden ayrıca bir değerlendirme ve yoruma tabi tutulabileceği, ancak bu değerlendirme ve yorumların sorunun hudut ve şumulü içerisinde, dürüm kastinin belirilmesi ölçüsünde olabileceği, bundan dolayı, sanıkların sorgulara karşı bir diyecekleri-olacaksa bunun şahsi değerlendirmeler ~~x~~ ve yorumların minakası şeklinde olmayıp, maddi vakialara tealluk etmesi lüzumu ~~kt~~ Ertuğrul Kırkçılın sorguya karşı söz almasından sonra tutanaklara ~~xxx~~ yazdırdığı ve esasında sorgu ile alakalı bulunmayan sözler sebebiyle duruşma yönetimince Sanık Ertuğrul Kırkçıl ve duruşmada hazır bulunan diğer bütün sanıklara açıklandı.

Sanık Bingöl Erdumlu'nun ~~xxxxxxx~~ sorgusuna karşı söz isteyen sanık Yusuf Küpeli Bingöl Erdumlu, Aydınlık Sosyalist Dergi'ye Açık mektup Eroşürü konusunda herhangi bir görüş bizlere beyan etmemiştir. Bizlerde kendisinden bu konuda fikir almadık. Söyledikleri doğrudur. Birde Mahkemenizden usule uyup uymadığını ~~xxx~~ bilmememe rağmen bir talepte bulunmak ~~xxx~~ istiyorum. Bu bazı sanıkların ve bir çok kişinin sağlık durumu ile ilgili dir. Ben ruh doktoru değilim, fakat içinde yaşadığım olaylar bu güne kadar geçirdiğim haya tecrübesi içinde ruhi dengesi bozulmuş bir çok kişiyle karşılaştım. Bu konuda genel kültür babında bir takım şeyler okum. Ve yakalandığım günlerde de sağlam bir ruhi denge için de bulunduğumu söyleyelel .Şu anda hergeyi daha iyi değerlendirebildiğimi zannediyorum.

İlk sorgumda ifade verirken içinde bulunduğum ruhsal durumu açıklamaya çalışmıştım. Kanımca delilik, objektif gerçeği doğru değerlendirememek, maddi olayların bir biriyle ilişkileri içinde değerlendirememek ve bir takım mitler yaratmak, saplantılar içine düşme ve giderek adım adım objektif gerçekten koparak beynin bu saplantısının dar çerçevesi ~~x~~ içinde devamlı düşünce kusmukları yaratması demektir. Bu durumun önlenmesi, hasta kişinin poh pohlanmasıyla ve yaptıklarının, söylediklerinin hoşgörülü ile karşılanmasıyla mümkün olacak birşey değildir. Hastanın kurultulması en uygun biçimde ona ~~xxxx~~ objektif gerçeğin gösterilebilmesi, anlatılabilmesi ile ilgilidir. Bur ada karşılaşılan şiddetli baskılar neticesi ve bunlara hazır olmayan kişilikler sonucu aslında gayet dramatik olan fak bir çok kişiye komik gelen ve gevezelik konusu olan bir çok ~~xxxx~~ ruhi dengesizlik olayla hızla gelişmekteydi. Dün Münir Ramazan Aktolga'nın ~~xxxxxxx~~ Dev-Genç savunmasında verdiği ifade, bu arkadaşın hızla ruhsal bir den esizlik durumuna girdiği kasını bende kesinlikle uyandırmıştır. Diyeerek yazdırdı.

Sanık Ertuğrul Kırkçıl ~~xxxxxxx~~ Yusuf Küpeli'nin Sanık Münir Ramazan Aktolga ile ilgili beyanları sebebiyle bu sanıktan C.M.U.K.'nun 65.ve ~~xxx~~ 353 sayılı askeri yargılama U sulu ~~xxxxxxx~~ Kanunu'nun 62. ve müteakip maddelerinde gösterilen usuller içerisinde cezai ehliyete ilişkin T.C.K.'nun 46.ve 47.maddeleri şumulü içerisinde bir tespit yapılması için herhangi bir miraceatı bulunup bulunmadığı soruldu.

Sanık Münir Ramazan Aktolga:

Kendisinden çok özür dilerim, ancak şu anın gereği olarak ilk önce avukatımı re

dediyorum, Avukat Cevat Erciqli'yi reddediyorum, bu andan itibaren hiç kimseye verilmis vekaletim yoktur, bu bir, ikincisi diin Dev-Genç Davasında verilmis savunmam mümkünse dost, düşman herkes tarafından dikkatle okunmasını talep ediyorum, üçüncüsü de bu gün önemli ~~gün~~ bir gündür. Bu gün 12 Eylül 1973 Çarşamba günüdür. Cezai ehliyet konusunda herhangi bir istegimiz yoktur, aklımız başımızdadır. ~~Diğer~~. Diyerek yazıldı.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI